

**การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย
เทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น**

Academic Administration Of School Administrators Network
Of Ban Phai Municipality Khon Kaen Province

ลลิตา ประภาการ

Lalida Prapakarn

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: lalida09400@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และ (2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามการประเมินของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 180 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 123 คน กำหนดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครชีและมอร์แกน และ ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประเมินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, เทศบาลเมืองบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่น

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study academic administration of school administrators network of ban phai municipality khon kaen province; and (2) to compare academic administration of school administrators network of ban phai municipality khon kaen province on teacher evaluations classified by education level and work experience.

This research methodology was a survey research. The population consists of 180 teachers in schools network of ban phai municipality khon kaen province. The sample consisted of 123 teachers. The sample size was determined by Krejcie & Morgan Table and obtained by stratified random sampling technique. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, hypothesis testing by Independent t-test.

Major findings: (1) academic administration of school administrators network of ban phai municipality khon kaen province in the overall and all aspects were at high level; and (2) teachers with different education level and work experience evaluations academic administration of school administrators network of ban phai municipality khon kaen province in the overall and all aspects were not different.

Keywords: Academic Administration, School Administrators, Ban Phai Municipality
Khon Kaen Province

บทนำ

การจัดการศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าและแข่งขันได้ในเวทีโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สังคมมีความผันผวนและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงต้องปรับตัวเพื่อผลิตพลเมืองที่มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ภายใต้บริบทการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการยกระดับคุณภาพ การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพในทุกระดับ โดยมี งานวิชาการ เป็นภารกิจที่เป็นหัวใจและเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่สุดของสถานศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้ อันเป็นสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข อีกทั้งยังช่วยเกื้อหนุน การพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

งานวิชาการครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทท้องถิ่น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีนวัตกรรม การนิเทศกำกับติดตามผลภายในสถานศึกษา ไปจนถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การดำเนินงานเหล่านี้ต้องได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะ ผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leader) ที่ต้องเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ชั้นนำทางวิชาการ สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ และจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพสูงสุด ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญที่สุดของการบรรลุเป้าหมายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพราะเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา

และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ อาศัยความร่วมมือการทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงานคอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนท์, 2546)

ในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานวิชาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่การศึกษาเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการจึงต้องมีบทบาทเชิงรุกในการส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินการด้านวิชาการอย่างใกล้ชิดผู้บริหารที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (ภัทรพร นาคทิม, 2563)

เทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย จำนวน 10 แห่ง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จำนวน 1 แห่ง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 8 แห่ง อยู่ภายใต้บริบทของการพัฒนาพื้นที่เมืองที่มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษาต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองและสังคมในด้านคุณภาพการศึกษาอย่างทันทั่วทั้งขณะเดียวกันสถานศึกษายังต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การปรับตัวต่อหลักสูตรฐานสมรรถนะ การพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567 ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ระดับชาติเฉลี่ยร้อยละ 3.38 ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวล้วนเป็นความท้าทายที่โรงเรียนต้องเผชิญอยู่และต้องขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่สังคมคาดหวังให้ได้ดังนั้นผู้บริหารต้องขับเคลื่อนให้งานวิชาการดำเนินไปเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการเร่งดำเนินการช่วยเหลือและพัฒนาให้โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นนักวิชาการศึกษา กองการศึกษา เทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลการดำเนินงานทางวิชาการซึ่งจะนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ให้สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองความมุ่งหวังของการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามการประเมินของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น รวม 10 โรงเรียน จำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 123 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Stratified Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

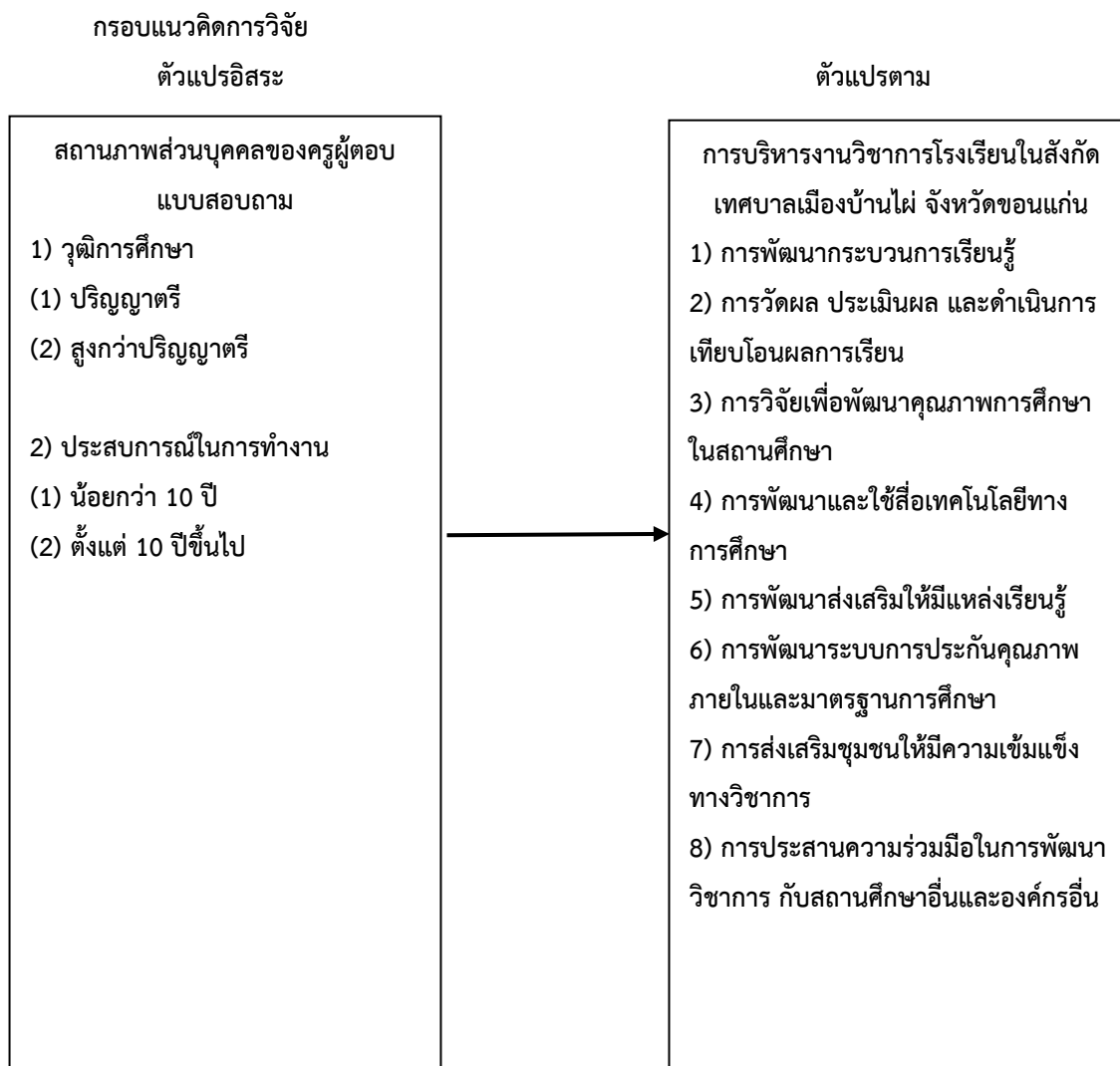
ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ ฉบับที่ 4 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) ได้กำหนดเนื้อหาไว้ 17 ด้าน แต่จากสภาพปัญหาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้น พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่สนใจศึกษามา 8 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 7) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 8) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 8) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่น

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าน้ำหนักคะแนน 5	คะแนน หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการมากที่สุด
ค่าน้ำหนักคะแนน 4	คะแนน หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการมาก
ค่าน้ำหนักคะแนน 3	คะแนน หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการปานกลาง
ค่าน้ำหนักคะแนน 2	คะแนน หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการน้อย

ค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน หมายถึง มีการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากเอกสารตำราต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย เทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณา 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC โดยกำหนดเกณฑ์ค่า IOC แต่ละข้อต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อถือว่าใช้ได้

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญหลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยกำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้องมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

7. ปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ (Frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทาง

การศึกษาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นและ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประเมินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นและ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักดีว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ดังนั้น การวางแผน การดำเนินการ การกำกับดูแล และการประเมินผล จึงถูกดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษาชาติมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการเฉพาะของท้องถิ่นอย่างมีวิจาร์ณญาณผลการวิจัยที่พบว่าการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกลไกการบริหารจัดการในภาพรวมของกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำทางวิชาการที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การบริหารจัดการทรัพยากรเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างวิสัยทัศน์ การกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องความเป็นผู้นำเชิงวิชาการนี้เองที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้งานวิชาการทุกด้านได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังและมีคุณภาพสูงเมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจและสมควรแก่การอภิปรายอย่างยิ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะ การให้ความสำคัญสูงสุดกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ทั้งห้องสมุด ศูนย์สื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแม้แต่แหล่งเรียนรู้เสมือนจริงในยุคดิจิทัล การสร้างสรรค์และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่อุดมสมบูรณ์และทันสมัย ถือเป็นหัวใจสำคัญในการกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้บริหารอาจมีการจัดสรรงบประมาณ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก หรือการระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อสร้างและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเข้าถึงง่าย อันเป็นรากฐานของการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนโดยรวม

รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อสาธารณชน การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และนำผลไปวางแผนการปรับปรุงอย่าง

เป็นรูปธรรม การที่ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยสูงแสดงว่า ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือจากครูและบุคลากรในการจัดทำรายงานประเมินตนเองและมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างจริงจัง ระบบที่เข้มแข็งนี้จึงเป็นตัวขับเคลื่อนให้งานวิชาการด้านอื่น ๆ ต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในส่วนของ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารตระหนักว่าคุณภาพของการศึกษาถูกกำหนดโดยคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก จึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำวิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ ผู้บริหารอาจมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน การจัดทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาแผนการสอน และออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการสนับสนุนให้ครูมีการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบสำหรับด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมองเห็นว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และความสำเร็จทางการศึกษาจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน การมีค่าเฉลี่ยสูงในด้านนี้จึงสะท้อนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันตัดสินใจในประเด็นทางวิชาการ ซึ่งเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาของบุตรหลาน

ส่วนด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ที่อยู่ในระดับสูงนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความถูกต้องเที่ยงตรงของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีการกำกับให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายตามสภาพจริงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การประเมินผลที่ได้มาตรฐานช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ความสำคัญกับขั้นตอนการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีความสามารถจากแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างเป็นธรรมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักว่าสื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ ผู้บริหารอาจมีการจัดหาและบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย การฝึกอบรมครูให้มีทักษะในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล และการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนแบบผสมผสาน หรือการเรียนรู้ทางไกลอันเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่สังคมแห่งอนาคตสำหรับด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่นที่อยู่ในระดับมากนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมองเห็นประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากร องค์ความรู้ และประสบการณ์ในการพัฒนาวิชาการ การร่วมมือกับสถานศึกษาในเครือข่ายเดียวกันหรือต่างเครือข่าย รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ช่วยให้โรงเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการศึกษาได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนางานวิชาการสุดท้ายคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาที่แม้จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่เป็นด้านที่อาจจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะแม้ผู้บริหารจะให้ความสำคัญและส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา แต่การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอาจเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลา ความรู้ และทักษะเฉพาะด้านสูง ทำให้การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาอาจมีความถี่หรือความเข้มข้นน้อยกว่าภารกิจประจำวันอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การที่ด้านนี้ยังอยู่ในระดับมากสะท้อนว่าผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในโรงเรียนหนึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจากงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรัชญา ประสิทธิ์รัตน์ (2567) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยภาพรวมการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในทุกมิติ มีชัยรัมย์ จันทร์สว่าง และวงศ์วัฒน์เกษม วงศ์รัตน์ (2566) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตพัฒนาการศึกษากระสัง กลุ่มเครือข่ายกระสัง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการประสานความร่วมมือทางวิชาการกับชุมชน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับเครือข่ายช่วยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการร่วมกัน สอดคล้องกับนันท์วิทย์ มหาพงษ์ (2568) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ ค่ายบางระจัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนารี ปราถนาม (2566) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัจฉรา โพธิ์ศรี (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ผลจากการวิจัย พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประเมินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน การที่ความแตกต่างด้านวุฒิการศึกษาของครูไม่ได้ส่งผลต่อการประเมินการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารนั้นบ่งชี้ว่าผู้บริหารได้สร้างระบบการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพทั้งนี้ เป็นเพราะ การบริหารงานวิชาการที่ได้มาตรฐาน มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีคู่มือการปฏิบัติงานที่เที่ยงตรง และมีการกำกับดูแลที่สม่ำเสมอ ย่อมทำให้การรับรู้ของบุคลากรต่อระบบงานนั้นมีความเป็นกลางและเป็นเอกภาพ ไม่ว่าครูจะมีพื้นฐานความรู้หรือระดับการศึกษาที่สูงเพียงใดก็ตาม ซึ่งโดยปกติแล้ว ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า เช่น ระดับปริญญาโท มักจะมีความคาดหวังเชิงวิชาการที่ซับซ้อนและเข้มข้นกว่า ทั้งในด้านการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร หรือการใช้นวัตกรรม การที่ครูกลุ่มนี้ยังคงประเมินการบริหารงานในระดับเดียวกับครูที่มีวุฒิการศึกษาพื้นฐาน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถ ออกแบบระบบงานวิชาการที่ครอบคลุม และสามารถตอบสนองความคาดหวังในเชิงคุณภาพของบุคลากรได้เป็นอย่างดี โดยอาจมีการเปิดโอกาสให้ครูที่มีวุฒิสองได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงวิชาการ เป็นแกนนำในการพัฒนาและนิเทศภายใน ทำให้ความรู้ความสามารถนั้นถูกนำมาใช้ประโยชน์สูงสุด โดยที่ผู้บริหารยังคงรักษาความเป็นผู้นำและการกำกับทิศทางได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ความแตกต่างของวุฒิการศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของความรู้และความคาดหวัง จึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการประเมินระบบงานในทำนองเดียวกัน การที่ครูผู้สอนที่มีความแตกต่างด้านประสบการณ์ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นครูผู้เริ่มเข้าสู่ระบบการทำงานใหม่ ๆ หรือครูอาวุโสต่างก็มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ไม่แตกต่างกันนั้นทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารได้นำหลักการบริหารความแตกต่างของบุคลากรมาใช้ในการวางแผนงานวิชาการอย่างชาญฉลาด โดยตระหนักดีว่าครูแต่ละช่วงประสบการณ์ย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกัน ครูใหม่ต้องการความชัดเจนในการปฏิบัติงานและการปฐมนิเทศที่เข้มข้น ขณะที่ครูอาวุโสต้องการการยอมรับ การให้อำนาจในการตัดสินใจ และโอกาสในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การที่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันจึงชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถสร้างระบบการสนับสนุนที่เข้าถึงความต้องการของครูได้อย่างทั่วถึงทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารอาจมีการจัดตั้ง ระบบพี่เลี้ยงและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการจับคู่ครูที่มีประสบการณ์สูงกับครูใหม่เพื่อถ่ายทอดความรู้ และวัฒนธรรมองค์กร ทำให้ครูใหม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบงานวิชาการได้อย่างรวดเร็วและรู้สึกได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้มีการประเมินการบริหารงานในระดับมากขณะเดียวกัน ผู้บริหารได้มอบหมายบทบาทสำคัญทางวิชาการให้กับครู เช่น การเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ การเป็นคณะกรรมการวิจัย หรือการเป็นผู้นำการนิเทศภายใน ทำให้ครูรู้สึกว่าการประเมินของตนเองนั้นมีคุณค่าและถูกนำมาใช้ในการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาอย่างแท้จริง การบริหารที่ให้เกิดและสร้างความรู้สึกร่วมกันเช่นนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดช่องว่างในการรับรู้ที่อาจจะเกิดขึ้นจากความแตกต่างของอายุงานและสร้างฉันทามติในการประเมินระบบงานวิชาการนอกจากนี้ การที่การบริหารงานวิชาการทุกด้านได้รับการประเมินว่าไม่แตกต่างกันยังสะท้อนถึง ความสำเร็จในการสื่อสารนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ นโยบาย และขั้นตอนการปฏิบัติงานวิชาการ ตั้งแต่ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ไปจนถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ให้แก่บุคลากรทุกระดับได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน และรับรู้ถึงความพยายามและความใส่ใจของผู้บริหารในการดำเนินการภารกิจวิชาการต่าง ๆ อย่างจริงจัง

อนึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจากงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรัชญา ประสิทธิ์รัตน์ (2567) ได้ทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน กับทั้งยังสอดคล้องกับยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้ศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เกษมสุข พิมพ์ศรี (2566) ได้ศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน พรรณพร ทิรัญสาระ และ สุนิสา รอดทิม (2565) ได้ศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน จุฬารัตน์ อินทร์อ่อน (2565) ได้ศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่

แตกต่างกัน อัจฉรา โพธิ์ศรี (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศุภกานต์ คำมีศรี (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มี ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น มุมการเรียนรู้ นิทรรศการความรู้ หรือสื่อดิจิทัล เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกกลุ่ม
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีระบบการติดตามและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างสื่อการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับหลักสูตร เช่น สื่อดิจิทัล เกมการเรียนรู้ หรือสื่อบูรณาการ STEM
4. ผู้บริหารควรนำระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมาปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หรือแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เกษมสุข พิมพ์ศรี. (2566). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จิรัชญา ประสิทธิ์รัตน์. (2567). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฬารัตน์ อินทร์อ่อน. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นันทวิทย์ มหาพงษ์. (2568). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอค่ายบางระจัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- นารี ปราณาม. (2566). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พรรณพร หิรัญสาร และ สุนิสา รอดทิม. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วารสารการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 17(1), 10–25.
- ภัทรพร นาคทิม. (2563). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.
วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 14(3), 88–102.
- มีชัยรัมย์ จันทร์สว่าง และ วงศ์วัฒน์เกษม วงศ์รัตน์. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตพัฒนา
การศึกษากระสัง กลุ่มเครือข่ายกระสัง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 2. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 13(4), 115–130.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2546). หลักการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ม.ป.ท.
- ศุภกานต์ คำมีศรี. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อัจฉรา โพธิ์ศรี. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- Krejcie & Morgan. (1970). Educational and Psychological Measurement. New York: Minnisota
University